

INHOUD

Aangehouden	9
Baren	31
Schoonmaken	55
Moederloos kind	85
Hulp	115
Licht	146
De wandeling	171
Pedicure	180
Bannelingen	206
De dichter	236
Het einde van de Burgeroorlog	262
Hart	288
Vriendschap	319
<i>Dankwoord</i>	349

Aangehouden

Op een vroege zaterdagmiddag in juni zette Jack Kennison zijn zonnebril op, stapte in zijn open sportauto, trok de veiligheidsgordel over zijn schouder en dikke buik en ging op weg naar Portland, een klein uur rijden, om een gallonfles whiskey te kopen – alles liever dan Olive Kitteridge tegen het lijf lopen in de supermarkt hier in Crosby, Maine. Of nog erger: dat andere mens dat hij daar al twee keer was tegengekomen terwijl hij met zijn grote fles whiskey in de hand stond en zij over het weer begon. Het wéér. Die vrouw – hij wist niet meer hoe ze heette – was ook weduwe.

Tijdens de rit kwam er een zekere rust over hem, en eenmaal in Portland parkeerde hij en ging hij een eindje langs het water lopen. Het was volop zomer, en hoewel het nu, half juni, nog fris was, zag de hemel blauw en vlogen de meeuwen boven de haven. Het was druk op de wandelpaden, veel jonge mensen met kleine kinderen en buggy's, en zo te zien praatte iedereen met elkaar. Dat trof hem. Bij elkaar zijn en samen praten, dat was voor hen kennelijk de gewoonste zaak van de wereld! Niemand leek hem een blik waardig te keuren, en hij besepte wat hij allang wist, alleen kwam het nu anders over: hij was zomaar een oude man met een hangbuik, niet iemand die aandacht verdiende. Een bijna bevrijdende gedachte. Vele jaren van zijn leven was hij een lange, knappe man geweest, nog zonder pens, die op de campus van Harvard rondwandelde, en al die jaren was er wel degelijk naar hem gekeken: hij zag studenten

respectvolle blikken op hem werpen, en ook de vrouwen zagen hem staan. Tijdens vakgroepvergaderingen gedroeg hij zich intimiderend; dat hoorde hij van collega's, en hij nam het voor waar aan, want dat was ook zijn bedoeling geweest. Nu hij langs een kade met appartementen in aanbouw slenterde overwoog hij hier te gaan wonen: overal water én mensen om hem heen. Hij pakte zijn telefoon uit zijn zak, keek erop en borg hem weer op. Eigenlijk wilde hij graag met zijn dochter praten.

Uit een van de flats kwamen een man en een vrouw van zijn leeftijd; hij had ook een buik, maar niet zo dik als die van hem, en zij keek bedrukt. Uit de manier waarop ze met elkaar omgingen maakte hij op dat ze al heel lang getrouwd waren. 'Nu is het voorbij,' hoorde hij de vrouw zeggen, en de man antwoordde en de vrouw zei: 'Nee, het is voorbij.' Ze liepen langs hem heen (zonder hem op te merken) en toen hij even later omkeek zag hij tot zijn lichte verbazing dat de vrouw bij de man had ingehaakt; ze wandelden de kade af in de richting van het stadje.

Aan het eind van de kade ging Jack naar de zee staan kijken; eerst keek hij de ene kant op, daarna de andere. De wind, die hij nu pas voelde, voerde kleine witgekuifde golven aan. Hier arriveerde de ferry uit Nova Scotia, die Betsy en hij op een dag hadden genomen. Ze waren drie dagen op Nova Scotia geweest. Hij probeerde zich voor de geest te halen of Betsy haar arm door de zijne had gestoken – misschien wel. Voortaan had hij een beeld voor ogen van hen beiden terwijl ze de ferry af liepen, zijn vrouw met haar arm door de zijne...

Hij draaide zich om.

'Stomkop.' Hij had het hardop gezegd en zag dat een

jongetje vlakbij verschrikt naar hem omkeek. Dat wilde dus zeggen dat hij een oude man was die op een kade in Portland in zichzelf liep te praten, en hij – Jack Kennison, in het bezit van twee doctoraten – had geen idee hoe het zover had kunnen komen. ‘Wauw.’ Ook dat zei hij hardop nu hij de jongen goed en wel voorbij was. Een van de bankjes was onbezet, en hij ging zitten. Hij pakte zijn telefoon en belde zijn dochter; in haar woonplaats San Francisco was het nog geen twaalf uur ’s middags. Tot zijn verbazing nam ze op.

‘Pappa?’ zei ze. ‘Alles goed met je?’

Hij keek naar de lucht. ‘Ach, Cassie,’ zei hij. ‘Ik wil alleen maar even weten hoe het met jou gaat.’

‘Met mij gaat het goed, pap.’

‘Oké. Mooi. Zo hoor ik het graag.’

Het bleef even stil, toen vroeg ze: ‘Waar ben je?’

‘O. In Portland, ik zit aan de haven.’

‘Waarom?’ wilde ze weten.

‘Zomaar. Ik dacht: Kom, ik ga eens naar Portland. Even de deur uit, snap je.’ Jack tuurde naar het water.

Weer bleef het stil. Toen zei ze: ‘Oké.’

‘Hoor eens, Cassie,’ zei Jack. ‘Ik wil alleen maar even zeggen dat ik weet dat ik een klootzak ben. Ik weet het. Dat wou ik je even laten weten. Ik wéét dat ik een klootzak ben.’

‘Pappie,’ zei ze. ‘Pappie, toe. Wat moet ik daar nou op zeggen?’

‘Niets,’ antwoordde hij gemoedelijk. ‘Daar valt niets op terug te zeggen. Maar ik wil je alleen laten weten dat ik het weet.’

Weer bleef het stil, nog langer deze keer, en hij werd bang.

Ze vroeg: ‘Zeg je dat vanwege de manier waarop je me

behandeld hebt, of vanwege die jarenlange affaire met Elaine Croft?’

Hij keek neer op de dikke planken van de kade, zag zijn zwarte oudemannensneakers op het ruwe hout. ‘Allebei,’ zei hij. ‘Of je mag kiezen.’

‘O pappie,’ zei ze. ‘O pappie, ik weet me geen raad. Wat moet ik voor je doen?’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Niks, kindje. Je hoeft helemaal niks voor me te doen. Ik wilde alleen je stem even horen.’

‘Pap, we staan op het punt de deur uit te gaan.’

‘O ja? Waar gaan jullie heen?’

‘De boerenmarkt. Het is zaterdag, en we gaan zaterdags altijd naar de boerenmarkt.’

‘Oké,’ zei Jack. ‘Ga maar gauw. Maak je geen zorgen. Ik spreek je nog wel. Dagdag.’

Hij meende haar te horen zuchten. ‘Goed,’ zei ze. ‘Tot horens.’

En dat was het dan! Dat was dat.

Jack bleef nog een hele tijd op het bankje zitten. Er kwamen mensen voorbij, of misschien kwam er een poosje niemand voorbij, maar hij moest aldoor denken aan Betsy, zijn vrouw, en hij kon wel janken. Het enige wat hem duidelijk was: hij had het allemaal verdiend. Hij verdiende het dat hij vanwege een prostaatoperatie een inlegluier droeg, dat was verdiénd; ook verdiende hij het dat zijn dochter niet met hem wilde praten, want hij had jarenlang niet met haar willen praten: ze was lesbisch, ze was een lesbische vrouw, en dat gaf hem nog steeds een schokje van onbehagen. Maar Betsy verdiende het niet om dood te zijn. Hij verdiende het om dood te zijn, Betsy niet. En toch welde er opeens woede jegens zijn vrouw in hem op. ‘Wel godallemachtig,’ mompelde hij.

Toen zijn vrouw op sterven lag was zij woedend. Ze zei: 'Ik haat je.' En hij zei: 'Ik kan het je niet kwalijk nemen.' Ze zei: 'Ach, hou toch op.' Maar hij had het gemeend, want hij kon het haar immers niet kwalijk nemen? Hij kon het haar niet kwalijk nemen. En het laatste wat ze tegen hem gezegd had was: 'Ik haat je omdat ik doodga en jij blijft leven.'

Hij keek op naar een meeuw en dacht: Maar ik leef helemaal niet, Betsy. Wat een lugubere grap.

*

De bar van het Regency Hotel was in het souterrain; de wanden waren donkergroen en de ramen keken uit op het trottoir, maar doordat ze hoog begonnen zag hij eigenlijk alleen benen voorbijkomen. Hij ging aan de toog zitten en bestelde een whiskey puur. De barman was een geschikte kerel. 'Goed,' antwoordde Jack op de vraag van de jongeman hoe het met hem ging.

'Mooi zo,' zei de barman, die vrij lang donker haar had en kleine donkere ogen. Terwijl hij de whiskey inschonk zag Jack dat hij ouder was dan hij op het eerste gezicht leek, hoewel Jack het tegenwoordig moeilijk vond om iemands leeftijd te schatten, vooral van jonge mensen. En toen dacht Jack: stel dat ik een zoon had gehad? Hij had dat al zo vaak gedacht dat het hem verbaasde dat de vraag nog steeds bij hem opkwam. En stel dat hij na die mislukte relatie níét zo snel met Betsy was getrouwd? Hij had net een teleurstelling achter de rug, en zij ook, na een verhouding met die Tom Groger van wie ze tijdens haar studie zo gecharmeerd was geweest. Hoe zou het dan zijn gelopen? Nog enigszins verward maar een beetje opgemonterd – hij had nu gezelschap

van de barman – spreidde Jack die gedachten als een grote lap stof voor zich uit. Hij zag in dat hij een man van vierenzeventig was die terugkijkt op zijn leven en zich erover verwondert hoe het zich ontvouwde, die ondraaglijke spijt heeft van alles wat hij verkeerd heeft gedaan.

En toen dacht hij: hoe leid je een eerzaam leven?

Dit was niet de eerste keer dat hij zichzelf die vraag stelde, maar vandaag voelde het anders, hij had afstand genomen en verwonderde zich oprecht.

‘En, wat komt u in Portland doen?’ De barman vroeg het terwijl hij de toog aflapte.

Jack antwoordde: ‘Niets.’

De man keek even naar hem op, draaide zich vervolgens half af om het andere gedeelte van de toog schoon te maken.

‘Ik móést er even uit,’ zei Jack. ‘Ik woon in Crosby.’

‘Leuk stadje, Crosby.’

‘Zeker.’ Jack nam een slokje van zijn whiskey, zette het glas omzichtig weer neer. ‘Mijn vrouw is zeven maanden geleden gestorven,’ zei hij.

Nu keek de man Jack weer aan, streek het haar uit zijn ogen. ‘Sorry? Zei u...?’

‘Ik zei dat mijn vrouw zeven maanden geleden is gestorven.’

‘Wat vreselijk,’ zei de man. ‘Dat is vast heel zwaar.’

‘Inderdaad. Ja, dat is zo.’

Onaangedaan zei de jongeman: ‘Mijn vader is een jaar geleden doodgegaan en mijn moeder is heel flink, maar ik weet dat ze het er moeilijk mee heeft.’

‘Natuurlijk.’ Jack aarzelde, vroeg toen: ‘En hoe ga jij ermee om?’

‘O, het is treurig. Maar hij was al een hele tijd ziek. Zo gaan zulke dingen.’

Jack kreeg een bekend schrijnend gevoel vanbinnen, net als toen die weduwe in de supermarkt over het weer begon. Het liefst zou hij zeggen: Hou op! Vertel maar hoe het écht is! Hij leunde achterover, schoof zijn glas naar voren. Ach, het is nu eenmaal zoals het is. Of de mensen weten niet wat ze voelen, of ze zeggen liever niet wat ze werkelijk voelen.

En daarom miste hij Olive Kitteridge.

Oké, zei hij tegen zichzelf. Oké. Rustig, jongen.

Weloverwogen richtte hij zijn gedachten weer op Betsy. Er schoot hem iets te binnen – wat vreemd dat hij zich dat nu opeens herinnerde. Vele jaren geleden had hij zijn galblaas moeten laten verwijderen, en zijn vrouw had in de verkoe-verkamer naast zijn bed gestaan. Toen hij later bijkwam zei een patiënt vlak bij hem: ‘Je vrouw keek zo vol liefde naar je dat het me diep raakte.’ Jack had dat gelooft, en hij wist nog dat hij er een tikkeltje ongemakkelijk onder was geweest. Maar toen hij het jaren later tijdens een ruzie ter sprake bracht zei Betsy: ‘Ik hoopte dat je doodging.’

Haar openhartigheid had hem verbijsterd. ‘Je hoopte dat ik dóóding?’ In zijn herinnering had hij van verbazing zijn armen gespreid.

Ze had beschaamd geantwoord: ‘Dat zou het voor mij makkelijker hebben gemaakt.’

Zo kon je het ook bekijken.

O, Betsy! Betsy, Betsy, Betsy, we hebben het verknald, we hebben onze kans verspeeld. Wanneer precies kon hij niet zeggen, misschien omdat ze nooit een kans hadden gehad. Per slot van rekening was zij wie ze was, en hij was wie hij was. Tijdens de huwelijksnacht had ze zich gegeven, maar niet gewillig, zoals in de maanden daarvoor. Dat

had hij uiteraard altijd onthouden. En sinds die nacht, nu drieënveertig jaar geleden, had ze zich eigenlijk nooit meer gewillig gegeven.

‘Hoelang woont u al in Crosby?’ vroeg de barman.

‘Zes jaar.’ Jack verplaatste zijn benen naar de andere kant van de barkruk. ‘Ik woon nu zes jaar in Crosby.’

De barman knikte. Een stel dat binnenkwam ging aan de andere kant van de toog zitten; beiden waren jong, en de vrouw had lang haar dat ze over een schouder streek; ze was zelfverzekerd. De barman ging naar hen toe.

Intussen liet Jack zijn gedachten naar Olive Kitteridge dwalen. Lang, fors. God, wat een vreemd mens. Hij mocht haar heel graag, ze had iets, een soort eerlijkheid – was het wel eerlijkheid? Ze was weduwe, en ze had hem eigenlijk het leven gered, zo voelde hij dat. Ze hadden een paar keer samen gegeten, waren naar een concert geweest; hij had haar op haar mond gekust. Als hij daar nu aan terugdacht schoot hij bijna in de lach. Haar mond. Olive Kitteridge. Alsof je een met zeepokken begroeide walvis kuste. Een paar jaar geleden had ze een kleinzoon gekregen. Dat had hem niet zoveel gedaan, maar haar wel, want het jongetje heette Henry, naar zijn grootvader, Olives overleden echtgenoot. Hij had geopperd dat ze eens bij de kleine Henry in New York op bezoek moest gaan, maar zij had gezegd: Nou nee, ik dacht het niet. Waarom eigenlijk niet? De verhouding met haar zoon was niet geweldig, dat wist hij wel. Maar zijn verhouding met zijn dochter was ook niet geweldig. Dat hadden ze gemeen. Hij wist nog dat Olive hem meteen had verteld dat haar vader zelfmoord had gepleegd toen zij dertig was. Had zich in de keuken doodgeschoten. Misschien had dat iets te maken met hoe ze was, dat kon

haast niet anders. Maar op een ochtend was ze gearriveerd en zomaar naast hem op het bed in de logeerkamer komen liggen. Jongejonge, wat was hij opgelucht geweest. Grote opluchting had hem doorstroomd toen ze haar hoofd op zijn borst had gelegd. ‘Blijf,’ zei hij na een tijdje, maar ze stond op en zei dat ze naar huis moest. ‘Ik zou het fijn vinden als je bleef,’ zei hij, maar ze was niet gebleven. En ze was nooit meer teruggekomen. Als hij haar belde nam ze niet op.

Slechts één keer was hij haar in de supermarkt tegen het lijf gelopen, een paar dagen nadat ze naast hem was komen liggen; hij had met zijn gallonfles whiskey in de hand gestaan. ‘Olive!’ had hij uitgeroepen. Maar ze was zenuwachtig geweest: haar zoon in New York kon elk moment weer een kind krijgen! ‘Hij was toch nog maar kortgeleden vader geworden?’ zei Jack, en zij antwoordde: hoe dan ook, Christophers vrouw was weer zwanger, maar dat vertelden ze haar nu pas! Ze had immers al een kleinzoon, waarom moesten er zo nodig nog meer kinderen bij, die vrouw had toch ook al twee kinderen uit eerdere relaties? Dat had ze wel drie keer gezegd. De volgende dag belde hij haar, maar de telefoon ging eindeloos over, waaruit hij opmaakte dat ze het antwoordapparaat niet had ingeschakeld. Was dat mogelijk? Bij Olive was alles mogelijk. Hij nam aan dat ze uiteindelijk toch naar New York was gegaan om naar dat nieuwe kleinkind te kijken, want toen hij de volgende dag nog eens belde werd er ook niet opgenomen. Hij mailde haar met ‘?????’ in de onderwerpregel, maar zonder tekst in het bericht zelf. Ook daar had ze niet op gereageerd. Dat was ruim drie weken geleden.

De barman stond inmiddels weer tegenover Jack en was

bezig de drankjes voor het stel klaar te maken. Jack vroeg: ‘En jij? Ben jij hier opgegroeid?’

‘O nee,’ zei de jongeman. ‘Ik ben even buiten Boston opgegroeid. Ik ben hier vanwege mijn vriendin. Die woont hier.’ Hij schudde met een hoofdgebaar zijn donkere haar uit zijn ogen.

Jack knikte, dronk van zijn whiskey. ‘Mijn vrouw en ik hebben jaren in Cambridge gewoond,’ zei hij. ‘Daarna zijn we hierheen verhuisd.’

Hij zou zweren dat hij een bepaalde uitdrukking op het gezicht van de barman zag, een zweem van spot, waarna de man zich afwendde en de drankjes voor het stel verderop ging neerzetten.

Teruggekomen zei hij tegen Jack: ‘Een Harvard-man? U werkte aan de universiteit?’ Hij pakte een blad met schone glazen onder de toog vandaan en begon ze ondersteboven aan het rek boven hem te hangen.

‘Ik maakte er wc’s schoon,’ zei Jack. En die mafkikker keek hem vanuit zijn ooghoek even aan om te zien of het soms een grapje was. ‘Nee hoor, ik was geen schoonmaker. Ik heb er lesgegeven.’

‘Geweldig. En u wilde hier van uw pensioen genieten?’

Jack had helemaal niet met pensioen gewild. ‘Hoeveel krijg je van me?’ vroeg hij.

*

Tijdens de terugrit moest hij aan Schroeder denken, wat was dat toch een godvergeten klootzak, wat een waardeloze decaan. Toen Elaine een proces begon, toen ze de zaak echt aanhangig maakte en beweerde dat ze geen vaste aanstel-

ling kreeg vanwege seksuele intimidatie, ontpopte Schroeder zich als een geduchte tegenstander. Hij gedroeg zich vreemd, wilde zelfs niet eens het gesprek met Jack aangaan. De zaak is in handen van de juristen, zei hij. En Jack werd met onderzoeksverlof gestuurd. Pas na drie jaar was de zaak opgelost en werd Elaine royaal gecompenseerd, maar intussen waren Jack en Betsy naar Maine verhuisd: Jack was met pensioen gegaan. Het was Maine geworden omdat Betsy dat graag wilde: ze wilde afgelegen wonen – nou, dat was gelukt. Crosby was een mooi kustplaatsje had ze op internet ontdekt, en een echte uithoek ook al lag het maar een paar uur rijden noordelijker aan de oostkust. Ze waren naar het stadje verhuisd zonder er ook maar iemand te kennen. Maar Betsy maakte vrienden, dat lag in haar aard.

Stop.

Naar de kant.

Pas nadat hij die woorden een paar keer had gehoord besteedde Jack er aandacht aan; ze kwamen uit een megafoon, en hij verbaasde zich over dat andere geluid – anders vergeleken bij het regelmatige gedender van de banden over het wegdek. En opeens zag hij tot zijn verbijstering een blauw zwaailicht en een politiewagen bijna op zijn achterbumper. *Naar de kant.* ‘Jezus,’ zei Jack hardop, en hij zette de auto in de berm. Hij schakelde de motor uit en keek naar de ruimte voor de passagiersstoel, naar de plastic tas met zijn whiskey erin, aangeschaft bij een supermarkt even buiten Portland. Hij monsterde de jonge agent die naar hem toe kwam – wat een windbuil, met die zonnebril – en vroeg beleefd: ‘Wat kan ik voor u doen?’

‘Uw rijbewijs en verzekeringspapieren.’

Jack opende het handschoenenvakje, vond na enig zoe-

ken de autopapieren, haalde vervolgens zijn rijbewijs uit zijn portefeuille en overhandigde de documenten aan de agent.

‘Wist u dat u honderdtien reed waar negentig de maximumsnelheid is?’ Jack vond de toon van de agent nogal onbeschoft.

‘Eh, nee, dat wist ik niet. En ik heb er grote spijt van.’ Sarcasme was zijn zwakke punt, had Betsy altijd gezegd, maar zijn toon ontging deze politieman.

‘Wist u dat de keuring van uw auto verlopen is?’

‘Nee.’

‘Het voertuig had in maart gekeurd moeten worden.’

‘Hm.’ Jack keek in de auto om zich heen. ‘Tja. Het zit zo. Nu ik terugdenk aan hoe het is gegaan. Mijn vrouw is overleden, moet u weten. Ze is overleden.’ Jack keek op naar de agent. ‘Dood.’ Hij zei het nadrukkelijk.

‘Zet uw zonnebril af, meneer.’

‘Pardon?’

‘Ik zei: Zet uw zonnebril af, meneer. Nu!’

Jack zette zijn zonnebril af en schonk de agent een overdreven glimlach. ‘Dan moet jij die van jou ook afzetten,’ zei hij. ‘Als ik de jouwe mag zien, mag jij de mijne zien.’ Hij keek grinnikend naar de man op.

Nadat de agent van het rijbewijs naar Jack had gekeken zei hij: ‘Wacht even, dan ga ik een en ander controleren.’ De agent liep terug naar zijn auto, waarop het blauwe zwaailicht nog steeds rondflitste. Al lopend zei hij iets in zijn portofoon. Enkele ogenblikken later arriveerde er een tweede politiewagen, ook met blauw zwaailicht.

‘Heb je assistentie opgeroepen?’ riep Jack hem na. ‘Ben ik zo gevaarlijk?’

De tweede agent stapte uit en liep op Jack af. Dit was

een boom van een kerel, en niet jong meer. Hij had alles al eens meegemaakt, dat zag je aan zijn manier van lopen en ook aan zijn ogen: uitdrukkingloos, voor hem geen zonnebril. ‘Wat zit er in die tas daar?’ vroeg de kolos met zijn zware stem.

‘Drank. Whiskey. Wil je het zien?’

‘Stap uit.’

Jack keek naar hem op. ‘Hè?’

De kolos deed een pas naar achteren. ‘Nú uitstappen.’

Jack stapte uit – langzaam, want hij snakke naar adem. De kolos zei: ‘Leg uw handen op het dak’, en dat wekte Jacks lachlust. Hij zei: ‘Welk dak? Dit is een cabriolet, zoals dat heet, en op dit moment heeft de auto geen dak.’

De agent zei: ‘Leg uw handen op de auto, nú.’

‘Zo dan?’ Jack legde zijn handen op de raamlijst.

‘Blijf staan.’ De man liep naar de auto die Jack staande had gehouden en zei iets tegen zijn collega, die voorin was gaan zitten.

Jack bedacht opeens dat alles tegenwoordig vanuit een politiewagen op video werd vastgelegd – dat had hij ergens gelezen – en spontaan stak hij zijn middelvinger op naar de twee auto’s achter hem. Daarna legde hij zijn hand weer op de raamlijst. ‘Wat een flauwekul,’ zei hij.

Op dat moment stapte de eerste agent uit en kwam met grote passen naar Jack toe, met zijn holster om zijn bovenbeen gespt. Jack, met zijn dikke hangbuik, stond met zijn handen enigszins potsierlijk op de raamlijst gesteund; hij monsterde de man en zei: ‘Zo, jij bent goed voorzien.’

‘Wat zei u?’ De agent was nijdig.

‘Ik zei niks.’

‘Moet ik u arresteren?’ vroeg de agent. ‘Bent u daar soms op uit?’

Jack begon te lachen, beet toen op zijn lip. Hij schudde van nee en keek naar de grond. Daar zag hij mieren, heel veel mieren. Ze waren verstoord door zijn bandensporen, en hij tuurde naar de piepkleine mieren die door een scheur in het wegdek het ene zandkorreltje na het andere vervoerden, van de plek waar zijn band zoveel van hun soortgenoten had vermorzeld naar... Waarheen? Een nieuw nest?

‘Omdraaien, en handen omhoog,’ beval de agent, en dus draaide Jack zich om, met zijn handen in de lucht en zich bewust van de auto’s die voorbijreden. Stel dat iemand hem herkende? Daar stond Jack Kennison als een misdadiger met zijn handen omhoog bij twee politiewagens met blauw zwaailicht. ‘Luister goed,’ zei de agent. Hij duwde zijn zonnebril omhoog om in zijn oog te kunnen wrijven, en heel even zag Jack de ogen van de man: vreemde ogen, als die van een vis. De agent wees naar Jack. Hij bleef maar wijzen, zonder iets te zeggen, alsof hij zijn tekst kwijt was.

Jack hield zijn hoofd schuin. ‘Ik luister,’ zei hij. ‘Ik ben een en al oor.’ Hij zei het zo sarcastisch als hij kon.

Vissenoog liep om Jacks auto heen, opende het portier en pakte de plastic zak met de fles whiskey. Terwijl hij naar Jack terugliep vroeg hij: ‘Wat is dit?’

Jack liet zijn armen zakken en zei: ‘Whiskey, dat heb ik ook al tegen je maat gezegd. Doe me een lol, dat z*í*e je toch? Godallemachtig.’

Vissenoog deed een stap naar voren en Jack deinsde achteruit, maar kon vanwege zijn auto geen kant op. ‘Zeg nog eens wat u daarnet zei,’ beval Vissenoog.

‘Ik zei dat het whiskey is, en dat je dat kunt zien. En toen zei ik iets over de almachtige God.’

‘U hebt gedronken,’ zei Vissenoog. ‘Meneer, u hebt ge-

dronken.’ Er lag zo’n dreigende klank in zijn stem dat het Jack ontvulde. Vissenoog zette de tas met de whiskey op de passagiersstoel van Jacks auto.

‘Dat klopt,’ zei Jack. ‘Ik heb wat gedronken in de bar van het Regency in Portland.’

Vissenoog pakte iets uit zijn achterzak. Het was zo klein dat het in zijn hand paste, een hoekig, grijs geval, en Jack zei: ‘Jezus, ga je me taseren?’

Vissenoog glimlachte, hij glimlachte! Met het ding in zijn uitgestrekte hand stapte hij op Jack af, en Jack zei: ‘Doe me een lol, zeg.’ Hij hield zijn armen voor zijn borst, want hij was echt bang.

‘Blaas hier maar eens in,’ zei Vissenoog, en uit het ding in zijn hand kwam een pijpje tevoorschijn.

Jack sloot zijn lippen om het pijpje en blies erin.

‘Nog eens,’ zei Vissenoog, en hij kwam nog dichterbij Jack staan.

Jack blies nog eens, liet het mondstuk toen los. Vissenoog bestudeerde het apparaatje aandachtig en zei: ‘Nee maar, u zit net onder de limiet.’ Hij stopte het geval weer in zijn zak en zei: ‘Mijn collega is een bekeuring aan het uitschrijven, en als u die in ontvangst hebt genomen lijkt het me raadzaam dat u in de auto stapt en regelrecht naar een garage rijdt om uw wagen te laten keuren. Begrepen?’

Jack zei: ‘Ja.’ Toen vroeg hij: ‘Mag ik nu weer instappen?’

Vissenoog boog zich naar voren. ‘Ja, nu mag u weer instappen.’

Jack ging op de bestuurdersstoel zitten, laag bij de grond omdat het een sportwagen was, en wachtte tot de forse man hem de bekeuring kwam brengen. Vissenoog bleef staan waar hij stond, alsof Jack er elk moment vandoor kon gaan.

Opeens zag Jack uit zijn ooghoek iets waar hij nooit helemaal zeker van zou zijn en wat hij nooit zou vergeten. Het kruis van de agent bevond zich voor hem op ooghoogte, en hij dacht – hij dácht het maar wendde gauw zijn blik af – dat de man een stijve kreeg. Die bobbel daar was groter dan... Jack keek naar het gezicht van de man, die op hem neer staarde, met zijn zonnebril op.

De kolos kwam Jack de bon overhandigen, en Jack zei: ‘Reuze bedankt, heren. Dan ga ik nu maar.’ En hij reed langzaam weg. Vissenoog volgde hem over de snelweg helemaal tot aan de afslag Crosby, maar toen Jack daar afsloeg reed de man rechtdoor. Jack schreeuwde: ‘Koop toch een strakke slip, net als alle mannen in Maine!’

Jack haalde eens diep adem en zei: ‘Oké. Alles oké. Het is voorbij.’ Hij reed de ruim twaalf kilometer naar Crosby en zei onderweg: ‘Betsy. Betsy! Moet je horen wat me nu is overkomen. Je houdt het niet voor mogelijk, Betts.’ Hij mocht van zichzelf dit soort gesprekjes met haar voeren, over wat hij net had meegemaakt. ‘Bedankt, Betsy,’ zei hij, en wat hij daarmee bedoelde was: bedankt dat je zo goed bent omgegaan met die prostaatoperatie. Want dat was zo, geen twijfel mogelijk. Zijn leven lang had Jack boxers gedragen. Hij moest niets hebben van slips, maar in Crosby waren boxers nergens te krijgen. Daar had hij zich hogelijk over verbaasd. Maar Betsy was ze in Freeport voor hem gaan kopen. Die boxers had hij bijna een jaar geleden echter noodgedwongen opgegeven vanwege zijn prostaatoperatie, want hij moest die stomme inleggers op hun plaats kunnen houden. Vreselijk! En als op een afgesproken teken ontsnapte hem op dat moment een straal – niet zomaar een paar druppels. ‘O, christene zielen!’ zei hij hardop. In de

hele staat Maine droegen mannen kennelijk van die strakke slips; laatst nog was Jack bij de Walmart aan de rand van de stad een set gaan kopen, en het was hem opgevallen dat ze ook daar geen boxers verkochten. Wel een heel assortiment slips, tot en met xxx-large voor al die arme dikke, veel te dikke mannen, in deze toestand. Maar Betsy was naar Freeport gegaan en had daar boxers voor hem bemachtigd. O, Betsy! Betsy!

*

Eenmaal thuis kon Jack nauwelijks geloven wat hem die dag was overkomen, het leek allemaal lachwekkend en op de een of andere manier een onwezenlijke gebeurtenis. Lange tijd zat hij in zijn grote leunstoel de woonkamer rond te kijken. Het was een ruim vertrek; een eindje van de muur tegenover de televisie stond een lage blauwe hoekbank met een metalen onderstel, ervoor een lage glazen tafel op metalen poten. Jack draaide zich om en keek door het raam naar de weidevlakte en de bomen met het heldergroene blad erachter. Betsy en hij waren het erover eens geweest dat ze het uitzicht op dit veld mooier vonden dan welk uitzicht op het water ook, en bij die herinnering doortintelde hem een warm gevoel. Even later stond hij op, schonk nog een whiskey in en warmde op het fornuis vier hotdogs op. Hoofdschuddend draaide hij een blik witte bonen in tomaatensaus open. ‘Betsy,’ zei hij een paar keer hardop. Nadat hij had gegeten en alles had afgespoeld – hij zette de vaat nooit in de afwasmachine, dat was hem te veel moeite – nam hij nog een whiskey en dacht weer aan Betsy, die zo verkikkerd was geweest op die Tom Groger. O, wat was het leven toch vreemd...